

WOJEWODA ŁÓDZKI

SOC-II.431.12.2025

Łódź, 9 kwietnia 2026 r.

**Pan
Marcin Janiak
Wójt Gminy Pęczniew**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 428), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 158) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1988) zespół kontrolerów w składzie: Marta Józwiak – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów i Iwona Kozłowska – kierownik oddziału spraw obywatelskich w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kontrolera, przeprowadził kontrolę dotyczącą prawidłowości realizacji zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w Urzędzie Stanu Cywilnego w Pęczniewie, ul. Główna 10/12, 99-235 Pęczniew.

Czynności kontrolne zostały rozpoczęte w dniu 30 października 2025 r. i zakończone w dniu 30 grudnia 2025 r. - przeprowadzone były w formie zdalnej.

Kontrola objęła swym zakresem wykonywanie zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest, a także był w okresie kontrolowanym, Wójt Gminy Pęczniew – Pan Marcin Janiak.

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi – Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców
90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel. (+48) 42 664 17 13
Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/skrytka, www.gov.pl/web/uw-lodzki,
adres do e-Doręczeń: AE:PL-15739-54094-JUCFW-24

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce Ochrona danych osobowych w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim.

Kontroli zostały poddane następujące zagadnienia: sposób prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach o zmianę imienia i nazwiska oraz rejestrowanie zmiany imienia i nazwiska w Systemie Rejestrów Państwowych.

W kontrolowanym okresie wydano 9 decyzji administracyjnych w sprawach o zmianę imienia i nazwiska. Kontroli poddano 100% przeprowadzonych postępowań administracyjnych.

Ocena merytorycznych przesłanek rozstrzygnięć nie wchodziła w zakres kontrolowanych zagadnień, a jedynie ocena spełnienia wymogów proceduralnych, wynikających zarówno z ustawy o zmianie imienia i nazwiska, jak i ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (w brzmieniu obowiązującym w okresie poddanym kontroli).

Oceni kontrolerów podlegało przestrzeganie art. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Zgodnie z powyższymi przepisami w przypadku, gdy wniosek o zmianę imienia lub nazwiska jest składany osobiście, wnioskodawca przedstawia do wglądu dokument stwierdzający tożsamość. W kontrolowanych sprawach wnioski opatrzone prezentatą urzędu wraz z datą wpływu i podpisem osoby przyjmującej wniosek, a akta spraw nie zawierają dowodów, by wnioski nadano za pośrednictwem operatora pocztowego. Powyższe wskazuje, iż wnioski zostały złożone przez wnioskodawców osobiście. W większości poddanych kontroli spraw wnioski o zmianę imienia lub nazwiska dotyczyły osób posiadających obywatelstwo polskie (art. 2 pkt 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska), co zostało zweryfikowane przez organ przyjmujący wniosek - potwierdza to adnotacja o okazaniu dowodu osobistego ze wskazaniem jego numeru i serii. Oznacza to, że organ rozpatrujący wniosek nie tylko przestrzegając ww. przepisu ustawy o zmianie imienia i nazwiska, ale także zgodnie z art. 72 Kpa czynił w tej kwestii odpowiednie adnotacje w aktach sprawy.

Powyższe jednak nie znalazło potwierdzenia w sprawie nr USC.5355.2.2.2024, w której wniosek o zmianę nazwiska złożył pełnomocnik osoby wnioskującej. Do wniosku dołączono jedynie niewiarygodną kopię niemieckiego dowodu osobistego osoby, której wniosek o zmianę nazwiska dotyczył oraz kopię tłumaczenia przysięgłego z języka niemieckiego tego dokumentu, potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez Zastępcę Kierownika USC w Pęczniewie. Potwierdzenie za zgodność z oryginałem obejmowało podpis pracownika – parafkę, pieczęć służbową oraz datę. Należy wskazać, że ustawę o zmianie imienia i nazwiska stosuje się do obywateli polskich, cudzoziemców niemających obywatelstwa żadnego państwa, jeżeli mają w Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania oraz cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy (ze szczególnie ważnych powodów

związanych z zagrożeniem prawa do życia, zdrowia, wolności lub bezpieczeństwa osobistego). Z akt nie wynika, aby powyższe kwestie zostały ustalone i dotyczyły osoby posiadającej polskie obywatelstwo. W opisywanej sprawie, nie ustalono, czy osoba, której wniosek o zmianę imienia lub nazwiska dotyczy, należy do określonego w art. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska kręgu podmiotów, które mogą skorzystać z administracyjnej procedury zmiany imienia i nazwiska. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pęczniewie po otrzymaniu wniosku powinien zweryfikować, czy osoba ubiegająca się o zmianę jest do tego uprawniona, co wiązało się z ustaleniem posiadania obywatelstwa polskiego przez wnioskodawczynię (wezwanie do okazania dokumentu, sprawdzenie w SRP) i odnotowaniem przeprowadzonej weryfikacji chociażby za pomocą adnotacji, jak miało to miejsce w przypadku pozostałych wniosków o zmianę imienia i nazwiska. W przeciwnym razie, gdy wniosek nie pochodzi od osoby wymienionej w art. 2 przedmiotowej ustawy, zastosowanie powinny mieć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego – art. 61a § 1 Kpa, zgodnie z którym, gdy żądanie wszczęcia postępowania zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Ponownie zatem podkreślić należy, że dokonanie adnotacji, czy osoba ubiegająca się o zmianę jest do tego uprawniona, powinno zostać odnotowane w aktach sprawy. Opisane nieprawidłowości stanowią naruszenie art. 72 § 1 Kpa (czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności) oraz art. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Co jeszcze istotniejsze, w aktach sprawy USC.5355.2.2.2024 znajduje się jedynie uwierzytelniona kopia tłumaczenia udzielonego przez wnioskodawcę pełnomocnictwa. Na podstawie art. 33 § 3 Kpa pełnomocnik dołącza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa. Adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, a także doradca podatkowy mogą sami uwierzytelić odpis udzielonego pełnomocnictwa. Procedowanie wniosku o zmianę imienia i nazwiska w oparciu o brak udokumentowanego pełnomocnictwa (a jedynie jego tłumaczenie) spowodowało naruszenie art. 33 § 3 Kpa, a także art. 64 § 2 Kpa. Niedołączenie bowiem dokumentu pełnomocnictwa do wniosku (a należy uznać, że z taką sytuacją mamy do czynienia), złożonego w imieniu mocodawcy, stanowi brak formalny podania, który zgodnie z przepisem art. 64 § 2 Kpa podlega usunięciu. W takiej sytuacji obowiązkiem organu pozostaje skorzystanie z mechanizmu zapisanego w powołanym przepisie, tj. wezwanie pełnomocnika do usunięcia braku formalnego pisma pod rygorem

pozostawienia go bez rozpatrzenia. Brakiem formalnym jest także brak oświadczenia osoby (a nie pełnomocnika), której zmiana nazwiska dotyczy, że w tej samej sprawie nie złożyła wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Dopiero po uzupełnieniu powyższych braków organ może przystąpić do merytorycznego rozpatrzenia wniosku. Powyższe nieprawidłowości skutkowały naruszeniem art. 33 § 3 Kpa, 64 § 2 Kpa jak również art. 28 Kpa i art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

W kolejnej sprawie, tj. USC.5355.1.2.2022, wnioskowana zmiana dotyczyła małoletniego. Wniosek o zmianę imienia i nazwiska złożyła matka małoletniego, występująca jako przedstawiciel ustawowy. Formularz wniosku zawierał jej dane. W formie adnotacji dokonano potwierdzenia tożsamości i obywatelstwa polskiego obojga rodziców małoletniego, natomiast nie dokonano potwierdzenia obywatelstwa samego małoletniego. Co do zasady powyższe sprawdzenie powinno nastąpić w oparciu o dostępne kierownikowi usc rejestry państwowe, o czym również stosowna adnotacja winna być uczyniona w aktach sprawy lub dołączony wydruk z rejestru. Mając jednak na względzie fakt, iż w tej konkretnie sprawie ustalono, że oboje rodziców małoletniego obywatelstwo polskie posiada, należy uznać, że dziecko również z mocy prawa je posiada. Wobec powyższego nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kolejnym elementem podlegającym ocenie kontrolerów, było przestrzeganie art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, tj. ustalenie, czy wnioski zawierają wszelkie niezbędne dane zgodnie z: art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a) - dane osoby, której zmiana dotyczy (imię lub imiona, nazwisko i nazwisko rodowe), art. 11 ust. 1 pkt.1 lit. b) - wskazanie kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska będzie dotyczyła tego aktu, art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. c) - numer PESEL, art. 11 ust. 1 pkt. 2 - imię lub nazwisko, na które ma nastąpić zmiana, art. 11 ust. 1 pkt. 3 - wskazanie miejsca sporządzenia aktu urodzenia małoletnich dzieci, jeżeli zmiana imienia lub nazwiska będzie dotyczyła tych aktów, art. 11 ust. 1 pkt. 4 - adres do korespondencji oraz art. 11 ust. 1 pkt. 5 - uzasadnienie, a także art. 11 ust. 1 pkt. 6 - oświadczenie wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna.

W tym kontekście we wszystkich kontrolowanych sprawach doszło do naruszenia art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, w różnym zakresie.

W sprawach oznaczonych nr USC.5355.1.2.2023 i USC.5355.1.2.2022 formularz wniosku nie zawierał wskazania drugiego imienia – art. 11 ust.1 pkt 1 lit. a); w sprawach oznaczonych nr USC.5355.2.2.2024, USC.5355.1.2.2024, USC.5355.1.5.2022, USC.5355.1.3.2022, formularz wniosku nie zawierał wskazania nazwiska rodzowego – art. 11 ust.1 pkt 1 lit. a.

We wszystkich sprawach formularz wniosku nie zawierał wskazania kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia lub akt małżeństwa wnioskodawcy, gdy zmiana imienia lub nazwiska dotyczyła tego aktu - art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b.

W sprawie USC.5355.1.2.2022 formularz wniosku nie zawierał wskazania numeru PESEL osoby, której zmiana dotyczy - art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. c.

We wszystkich sprawach formularz wniosku nie zawierał oświadczenia wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna - art. 11 ust. 1 pkt 6.

Jak wynika z analizy kontrolowanych spraw, Urząd Stanu Cywilnego w Pęczniewie dysponował gotowym wzorem wniosku o zmianę imienia i nazwiska. Jednak wzór tego wniosku nie zawierał wszystkich elementów wskazanych w art. 11 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. W związku z tym na odwrocie tego formularza zamieszczano odręcznie sporządzane adnotacje dotyczące weryfikacji dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, pod którym złożony został każdorazowo podpis pracownika przyjmującego wniosek wraz z pieczęcią służbową, co należy ocenić pozytywnie. Na odwrocie tego formularza zamieszczano także odręcznie sporządzoną adnotację dotyczącą złożonego oświadczenia, następującej treści: „Strona oświadcza, że nie złożyła wniosku o zmianę imion do innego Urzędu Stanu Cywilnego”, „Pełnomocnik złożył oświadczenie, że nie składał wniosku o zmianę nazwiska do innego Urzędu Stanu Cywilnego”, „Strona oświadcza, że nie złożyła wniosku o zmianę nazwiska do innego Urzędu Stanu Cywilnego” itd. Oświadczenie o którym mówi art. 11 ust. 1 pkt 6 zostało sporządzone przez pracownika przyjmującego wniosek o zmianę imienia i nazwiska, pod którym złożył on swój podpis wraz z pieczęcią służbową, bez wskazania daty jego sporządzenia. W tym miejscu należy ponownie podkreślić, że art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, brzmi: „oświadczenie wnioskodawcy, że w tej samej sprawie nie złożył wcześniej wniosku do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna”. Powyższy przepis jasno wskazuje, że to wnioskodawca ma złożyć powyższe oświadczenie i je osobiście podpisać (por. wyrok WSA w Krakowie sygn. III SA/Kr 1189/17). Adnotacja w tym zakresie Kierownika USC nie czyni zadość ww. zasadzie prawnej.

Przyjąć należy zatem, że wszystkie wnioski o zmianę imienia i nazwiska były obarczone brakiem formalnym, do uzupełnienia którego wnioskodawca winien być wezwany w trybie art. 64 § 2 Kpa, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Pomimo braku wymaganych zgodnie z ustawą danych oraz podpisanych przez wnioskodawców oświadczeń, a także braku podjęcia działań przez organ prowadzący w celu usunięcia powyższego braku formalnego, postępowania administracyjne były prowadzone, co stanowiło naruszenie przepisów art. 64 § 2 Kpa oraz art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. c i art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

W toku kontroli zwrócono uwagę na wskazany w zawiadomieniach o wszczęciu postępowania przepis art. 61 Kpa. Z uwagi na fakt, że stroną postępowania w większości spraw była każdorazowo tylko jedna osoba (wnioskodawca), z wyjątkiem sprawy oznaczonej nr USC.5355.1.2.2022, gdzie stronami byli rodzice małoletniej, której wniosek dotyczył oraz w sprawie nr USC.5355.2.2.2024, w której, organ nie ustalił stron postępowania, wnioskodawcy każdorazowo byli zawiadamiani o wszczęciu postępowania na podstawie ogólnie wskazanego w zawiadomieniach o wszczęciu art. 61 Kpa wraz z pouczeniem o przysługujących im prawach. Powyższe nie zostało uznane za nieprawidłowość, niemniej jednak dobrą praktyką byłoby zawiadamianie wnioskodawców o wszczęciu postępowania z zapisem art. 61 § 4 Kpa. Należy zaznaczyć, że w sytuacji, gdy w postępowaniu jest więcej niż jedna strona, zawiadomienie wszystkich stron jest obligatoryjne w myśl przepisu art. 61 § 4 Kpa, co słusznie znalazło odzwierciedlenie w sprawie nr USC.5355.1.2.2022, choć na podstawie ogólnego zapisu – art. 61 Kpa.

Zauważono również, że w treści zawiadomień o wszczęciu postępowania, pojawiały się informacje, które nie wynikały ze złożonego wniosku. We wniosku oznaczonym nr USC.5355.1.2.2022 w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania pojawiła się informacja o drugim imieniu małoletniej oraz o dacie i miejscu jej urodzenia. Z akt nie wynika aby wniosek został uzupełniony o powyższe dane. W związku z tym, jeżeli organ prowadzący dokonał sprawdzenia danych wskazanych we wniosku w dostępnych mu rejestrach państwowych, powinien powyższe odnotować w formie adnotacji lub wydruku, a następnie załączyć do sprawy, czego nie uczynił i tym samym doszło do naruszenia art. 72 § 1 Kpa.

Kolejnym elementem podlegającym kontroli było wyrażenie zgody drugiego rodzica lub wystąpienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 8 ust. 2 i ust 3 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, w sprawach dotyczących zmiany imienia lub nazwiska małoletniego. Jak wynika z art. 9 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, zmiana imienia i nazwiska małoletniego dziecka następuje na wniosek przedstawiciela ustawowego małoletniego dziecka,

a przepisy art. 8 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio. Co oznacza, że w takiej sytuacji do zmiany imienia lub nazwiska dziecka niezbędne jest uzyskanie zgody drugiego rodzica, chyba że nie ma on pełnej zdolności do czynności prawnych lub jest pozbawiony władzy rodzicielskiej albo nie żyje.

Należy zaznaczyć, że w przypadku tych spraw ustalenie konieczności podjęcia czynności prawnych przez drugiego rodzica jest kluczowy elementem, gdyż implikuje on dalsze działanie organu rozstrzygającego nie tylko w zakresie uznania za stronę drugiego rodzica, ale także w zakresie konieczności uzyskania zgody drugiego rodzica na zmianę imienia lub nazwiska małoletniego. Zgodnie z art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Natomiast pozbawienie władzy rodzicielskiej skutkuje pozbawieniem tego rodzica interesu prawnego w postępowaniu o zmianę imienia lub nazwiska dziecka i utratę statusu strony w postępowaniu w tym przedmiocie.

W sprawie oznaczonej nr USC.5355.1.2.2022 wniosek dotyczył zmiany imienia i nazwiska małoletniego dziecka. Brak jest w niej dokumentów, które eliminowałyby z udziału w postępowaniu drugiego rodzica, w związku z tym został on prawidłowo uznany za stronę postępowania, co ma odzwierciedlenie w aktach sprawy. Na formularzu wniosku pod złożonym podpisem przedstawiciela ustawowego małoletniego dziecka tj. matki dziecka, znalazła się adnotacja ojca dziecka wraz z jego własnoręcznym podpisem i wskazanym nr PESEL, o następującej treści: „*Niniejszym wyrażam zgodę*”. Tak sporządzona adnotacja nie jest wystarczająca i nie może zostać uznana za spełnienie warunku wynikającego z przepisu prawa. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 5 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, rodzic wyraża zgodę na zmianę nazwiska dziecka osobiście do protokołu przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego albo jego zastępcą lub na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym podpisem własnoręcznym, poświadczonym za zgodność podpisu przez notariusza lub na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Osoby zamieszkałe poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mogą wyrazić zgodę za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej. Prawidłowym działaniem we wskazanej sprawie powinno być sporządzenie protokołu zgody ojca dziecka w dniu składania wniosku i dołączenie go do akt sprawy lub wezwanie go do osobistego stawiennictwa w urzędzie, celem wyrażenia zgody do protokołu. W przypadku braku zgody winno nastąpić prowadzenie postępowania w kierunku wydania decyzji o odmowie zmiany danych.

W tym miejscu należy przypomnieć, że zgodnie z art. 67 Kpa organ administracji publicznej sporządza zwięzły protokół z każdej czynności postępowania, mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że czynność została w inny sposób utrwalona na piśmie. Protokół sporządza się w szczególności z przyjęcia wniesionego ustnie podania, przesłuchania strony, świadka i biegłego, oględzin i ekspertyz dokonywanych przy udziale przedstawiciela organu administracji publicznej, rozprawy oraz ustnego ogłoszenia decyzji czy postanowienia. Wymogi formalne protokołu określa art. 68 Kpa i n.: „*Protokół sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby*” (art. 68 § 1). „*Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy omówić w protokole*” (§ 2). „*Protokół przesłuchania powinien być odczytany i przedstawiony do podpisu osobie zeznającej niezwłocznie po złożeniu zeznania*” (art. 69 § 1 Kpa).

Procedowanie przez organ w oparciu o lakoniczny zapis na wniosku o wyrażeniu zgody przez ojca stanowi naruszenie art. 8 ust. 5 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a także naruszenie art. 67 Kpa.

W kontrolowanej sprawie oznaczonej sygn. USC.5355.1.2.2022, zmiana nazwiska osoby małoletniej dotyczyła małoletniego poniżej 13 roku życia. W związku z tym wyrażenie zgody przez dziecko nie było wymagane.

Ocenie kontrolerów podlegało również wykonanie obowiązku wynikającego z art. 10 Kpa. W toku kontroli ustalono, że w żadnej z kontrolowanych spraw organ nie korzystał z dyspozycji art. 10 Kpa. Odstąpienie od obowiązku zawiadomienia stron o zakończeniu postępowania przed wydaniem decyzji w sprawie, nie zostało uznane za nieprawidłowość, gdyż w kontrolowanych postępowaniach nie był gromadzony materiał dowodowy, a wydane decyzje były każdorazowo zgodne z żądaniem wnioskodawcy, co do zasady będącym jedyną stroną postępowania.

W toku kontroli ocenie podlegała kompletność decyzji wydanych przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pęczniewie zgodnie z przepisem art. 107 Kpa.

Materialnoprawną podstawą decyzji administracyjnej są przepisy prawa materialnego, czyli ustawy lub rozporządzenia, które określają, w jakich sytuacjach organ administracji może wydać decyzję, na jakiej podstawie faktycznej i prawnej, i jakie będą jej skutki.

Stwierdzić również należy, że we wszystkich decyzjach w części dotyczącej wydanego rozstrzygnięcia, pojawiły się dane wnioskodawców (imiona rodziców, nazwisko rodowe matki

oraz data i miejsce urodzenia), które nie wynikały z akt sprawy, co stanowi naruszenie przepisów, dotyczących zasady pisemności postępowania administracyjnego określonej w art. 14 § 1a Kpa i wymogu wskazanego w art. 72 Kpa.

Należy zwrócić uwagę, że z dniem 12 maja 2023 r. ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 803) w art. 1 wprowadziła zmiany do Kodeksu postępowania administracyjnego w ten sposób, że w art. 127 po § 1 dodany został § 1a w brzmieniu: *Decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna.*

Przepis art. 127 § 1a Kpa ustanowił nowy wyjątek od zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego. Dotyczy on decyzji administracyjnych, wydanych w pierwszej instancji, przy wydaniu których organy administracji publicznej korzystają z możliwości odstąpienia od ich uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 Kpa. W każdym przypadku, w którym organ odstąpi od uzasadnienia decyzji w oparciu o ten przepis, decyzja będzie wydawana jako ostateczna w rozumieniu art. 16 § 1 Kpa, w konsekwencji czego nie będzie od niej przysługiwało już odwołanie do organu wyższego stopnia. Przysługiwała natomiast będzie, zgodnie z art. 3 § 2 pkt 1 Prawo o postępowaniu przez sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2026 r., poz. 143 ze zm.) [dalej Ppsa] skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego (którego co do zasady właściwość wyznacza siedziba organu, który wydał decyzję – art. 13 § 2 Ppsa). W kontekście określonego w art. 107 § 1 pkt 9 Kpa wymogu wskazać należy, że pouczenie od decyzji, od której może być wniesiona skarga do sądu administracyjnego, winno zawierać informację o dopuszczalności wniesienia takiej skargi, wysokości wpisu od skargi, jak również o możliwości ubiegania się przez stronę o przyznanie prawa pomocy.

Zaznaczyć należy, że wejście w życie z dniem 12 maja 2023 r. nowego przepisu art. 127 § 1a Kpa nie spowodowało, że z tym dniem wszystkie decyzje wydane w pierwszej instancji, w których odstąpi się od uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 Kpa, będą decyzjami ostatecznymi. Przepis art. 17 ust. 1 ustawy stanowi, że do postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy wydaniem decyzji w pierwszej instancji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego w brzmieniu dotychczasowym, zaś art. 17 ust. 2 stanowi, że do decyzji, które zostaną wydane w takich postępowaniach (tj. takich, w których zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego w brzmieniu dotychczasowym), nie będzie miał zastosowania nowy przepis art. 127 § 1a Kpa. W konsekwencji należy mieć na uwadze, że nowy przepis

kodeksowy o ostateczności decyzji, w których organy administracji publicznej odstąpią od ich uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 Kpa, ma zastosowanie dopiero do decyzji wydawanych w postępowaniach, które zostaną wszczęte na skutek złożenia wniosku najwcześniej w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 12 maja 2023 r., a nie będzie miał zastosowania do decyzji wydawanych w postępowaniach wszczętych na skutek złożenia wniosku przed tą datą (decydująca będzie data wpływu wniosku do organu).

W następstwie wprowadzonych zmian w sprawach oznaczonych USC.5355.1.2.2024, USC.5355.2.2.2024 i USC.5355.3.2.2024 (wnioski złożone odpowiednio w dniu 27 marca 2024 r., w dniu 15 kwietnia 2024 r. i w dniu 1 lipca 2024 r.) stwierdzić należy, że decyzje zawierały błędne pouczenia o prawie do wniesienia odwołania do Wojewody Łódzkiego i w rezultacie nie zawierały pouczenia o możliwości wniesienia skargi. Tym samym w ww. rozstrzygnięciach doszło do naruszenia przepisu art. 127 § 1a i art. 107 Kpa.

Wszystkie decyzje wydano w przewidzianym w Kodeksie postępowania administracyjnego terminie, uwzględniając zasadę szybkości postępowania, wynikającą z art. 12 § 1 Kpa. Zostały one doręczone w sposób zgodny z przepisami art. 39 – 49 Kpa.

Ocenie kontrolujących podlegało rejestrowanie zmian imienia lub nazwiska w Systemie Rejestrów Państwowych. Wskazać należy, że wykonanie decyzji o zmianie imienia lub nazwiska, polegające na dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu (aktów) stanu cywilnego wnioskodawcy, ewentualnie aktów urodzenia jego małoletnich dzieci (art. 24 ust 2 pkt. 2) ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1681 ze zm.) i aktualizacja rejestrów państwowych winna nastąpić po jej doręczeniu, niezależnie od tego, iż jest ona nieostateczna (rygor natychmiastowej wykonalności wynika wprost z przepisu art. 12 ust. 2 ustawy o zmianie imienia i nazwiska). Powyższe nie oznacza jednak, iż decyzja podlega wykonaniu już z chwilą jej wydania, a więc jeszcze przed wprowadzeniem decyzji do obrotu prawnego.

We wszystkich skontrolowanych sprawach informacje o zmianie imienia lub nazwiska, wymagane przepisem art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1191 ze zm.), zostały zarejestrowane w Systemie Rejestrów Państwowych, co zostało sprawdzone przez kontrolujących poprzez podgląd w rejestrze PESEL danych osoby, której dotyczyła zmiana. Należy zaznaczyć, że wszystkie kontrolowane decyzje zostały odebrane przez wnioskodawców osobiście w dniu ich wydania.

We wszystkich sprawach zmiany danych wnioskodawców zostały odnotowane w odpowiednich aktach stanu cywilnego za pomocą wzmianek dodatkowych.

Na zakończenie wskazać należy, że stosowany w Urzędzie Stanu Cywilnego w Pęczniewie formularz wniosku o zmianę imienia i nazwiska (w dolnej części formularza) zawiera następujące zapisy: „*Wniosek o zmianę imienia i nazwiska składa się osobiście w USC miejsca stałego (lub ostatniego stałego) pobytu. (...) Dopuszcza się złożenie wniosku bez zachowania w/w wymogów pod warunkiem dokonania tej czynności w formie pisemnej z podpisem na wniosku poświadczonym przez notariusza*”. Zgodnie z art. 10 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, wniosek o zmianę imienia lub nazwiska składa się do wybranego kierownika urzędu stanu cywilnego, a osoby zamieszkałe poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mogą złożyć za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o zmianę imienia lub nazwiska, wskazując kierownika urzędu stanu cywilnego, któremu wniosek ma zostać przekazany. Ww. przepis nie nakłada dodatkowych wymagań co do poświadczenia podpisu na wniosku przez notariusza. Stawianie wymogów dodatkowych, nieznajdujących oparcia w przepisach prawa stanowi naruszenie art. 6 Kpa tj. zasady praworządności (działanie organów administracji publicznej na podstawie przepisów prawa) oraz art. 8 Kpa tj. zasady pogłębiania zaufania (prowadzenie postępowania w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej), a także art. 10 ustawy o zmianie imienia i nazwiska w zakresie właściwości organu do rozpoznania wniosku.

Przyczyną powstania nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli jest niedołożenie staranności w stosowaniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (a także brak aktualizacji wiedzy w zakresie zmian przepisów) i ustawy o zmianie imienia i nazwiska, a osobami odpowiedzialnymi Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pęczniewie oraz jego Zastępca.

Wobec powyższych ustaleń, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pęczniewie w kontrolowanym okresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z dokonanymi ustaleniami zobowiązuję Pana Wójta do zobligowania Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pęczniewie oraz jego Zastępcy do przestrzegania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Jednocześnie proszę o poinformowanie o sposobie wdrożenia wskazanych wyżej zaleceń w terminie trzydziestu dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Paweł Kowalczyk
Dyrektor Wydziału
Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

(podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym)